

Barnkonventionen och barnperspektivet i Kronofogdens verksamhet

Reza Baars

Anders Lindberg

2025-04-10

Hur många barn handlar det om som lever i familjer där en eller båda föräldrarna har skulder för indrivning hos Kronofogden eller en pågående skuldsanering?

Hur många barn har egna skulder i Kronofogdens register?

Skuldsatta familjer – hur många barn är berörda?

- **180 000 barn** i hushåll med skulder och/eller skuldsanering - 8,3 % (2023)
- **590 barn** har egna skulder (2024)
- **391 barn** blev berörda av verkställda avhysningar (2024) (permanentboende)

Barnkonventionen

- En traktat som antogs av FN:s generalförsamling 1989
- Införd i svensk lag 1 januari 2020 – Lag (2018:1197)
- Fyra grundläggande principer:
 1. *Alla barn har samma rättigheter och lika värde (artikel 2)*
 2. *Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn (artikel 3)*
 3. *Alla barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6)*
 4. *Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad (artikel 12)*

Hur arbetar Kronofogden med barnperspektivet?

- Vi har tagit fram en riktlinje och en handledning för säkerställande av barns rättigheter och bemötande av barn.
- Syftet är att säkerställa att barns rättigheter tas till vara genom att vi alltid har ett strukturerat och enhetligt barnrättsbaserat arbetssätt inom all verksamhet.

Hur arbetar Kronofogden med barnperspektivet?

- Vi samverkar internt genom Kronofogdens barnrättsråd
- Vi samverkar externt genom Barnombudsmannens nätverk
- Vi tar del av rättspraxis avseende barnkonventionen
- Vi har tagit fram information riktad till barn

Möten med barn

- Fysiska möten i samband med delgivning och olika förrättningar
- Kontakt per telefon
- Barn med egna skulder
- Barn som har en fordran mot någon

Möten med barn

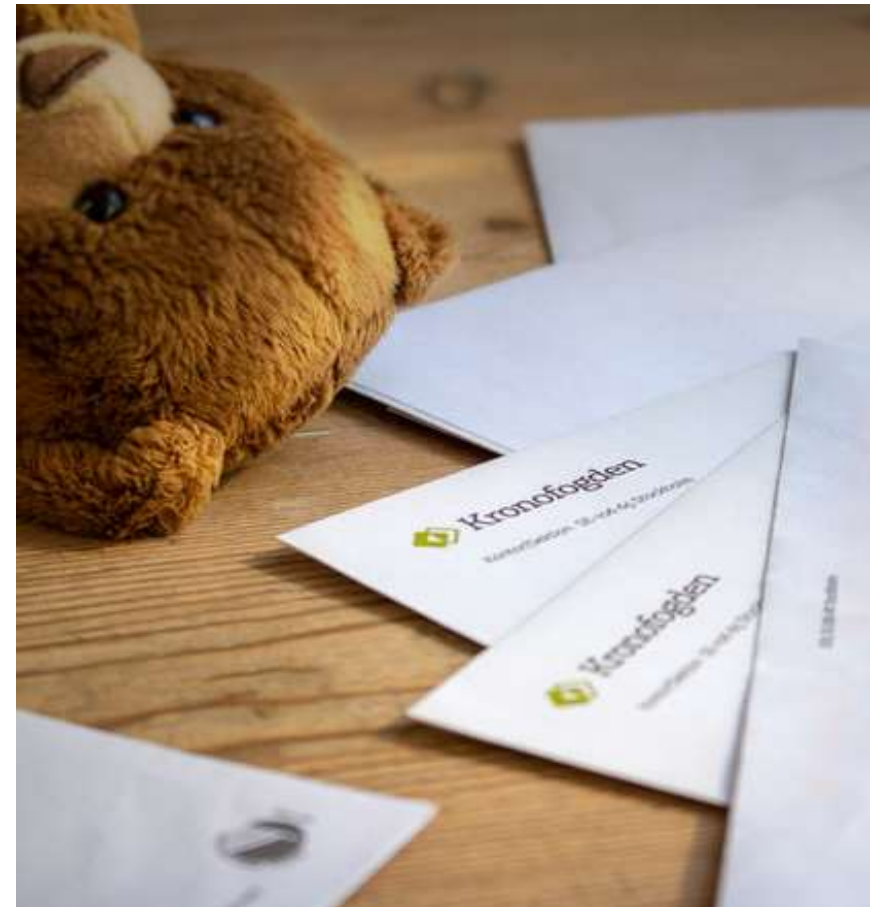
- Vi undersöker om det finns barn i familjen eller barn som bor på en viss adress.
- Vi måste alltid vara beredda på att möta barn i samband med delgivning eller förrättning.

Hur agerar vi?

- Val av tidpunkt för en förrättning.
- Om ett barn är ensamt hemma försöker vi få kontakt med föräldrarna.
- Om det inte går att få kontakt ställs förrättningen in som huvudregel.
- Andra avvägningar kan behöva göras.
- Information till barn.

Vid avhysningar

- Om vi vet att barn berörs planerar vi förrättningen noggrant.
- Samplanering med socialtjänsten.
- Socialtjänsten ska närvara.
- Om ett barn är ensamt hemma och socialtjänsten inte närvarar ställs förrättningen in.
- Om ett barn är ensamt hemma och socialtjänsten närvarar ansvarar de för kontakten med föräldrarna.

Barnkonventionen - tillämpning

- Betyder inte att barnets bästa alltid har företräde vid ett visst beslut.
- Barnets rättighet är att få sitt bästa bedömt och beaktat men ibland måste andra hänsyn ha företräde.
- Vi dokumenterar och tydliggör hur vi har bedömt och beaktat barnets bästa i förhållande till andra intressen.

Barnkonventionen - bedömningar

- Att låta löneutmätning pågå längre tid och inte utmäta annan tillgång.
- Väga in barnets bästa i beslutsfattandet vid utmätning av t.ex. bostäder och fordon.
- Avstå från utmätning för en "liten" skuld (försvarlighetsbedömning).
- Avstå från utmätning när övervärdet inte är så stort.
- Beakta barn med särskilda behov.
- Löneutmätning – ta ställning till yrkanden om olika tillägg.
- Anstånd vid löneutmätning och anståndstidens längd.

Fråga

- Egna erfarenheter? Kommer ni som budget- och skuldrådgivare i kontakt med beslut från Kronofogden där barn är berörda?

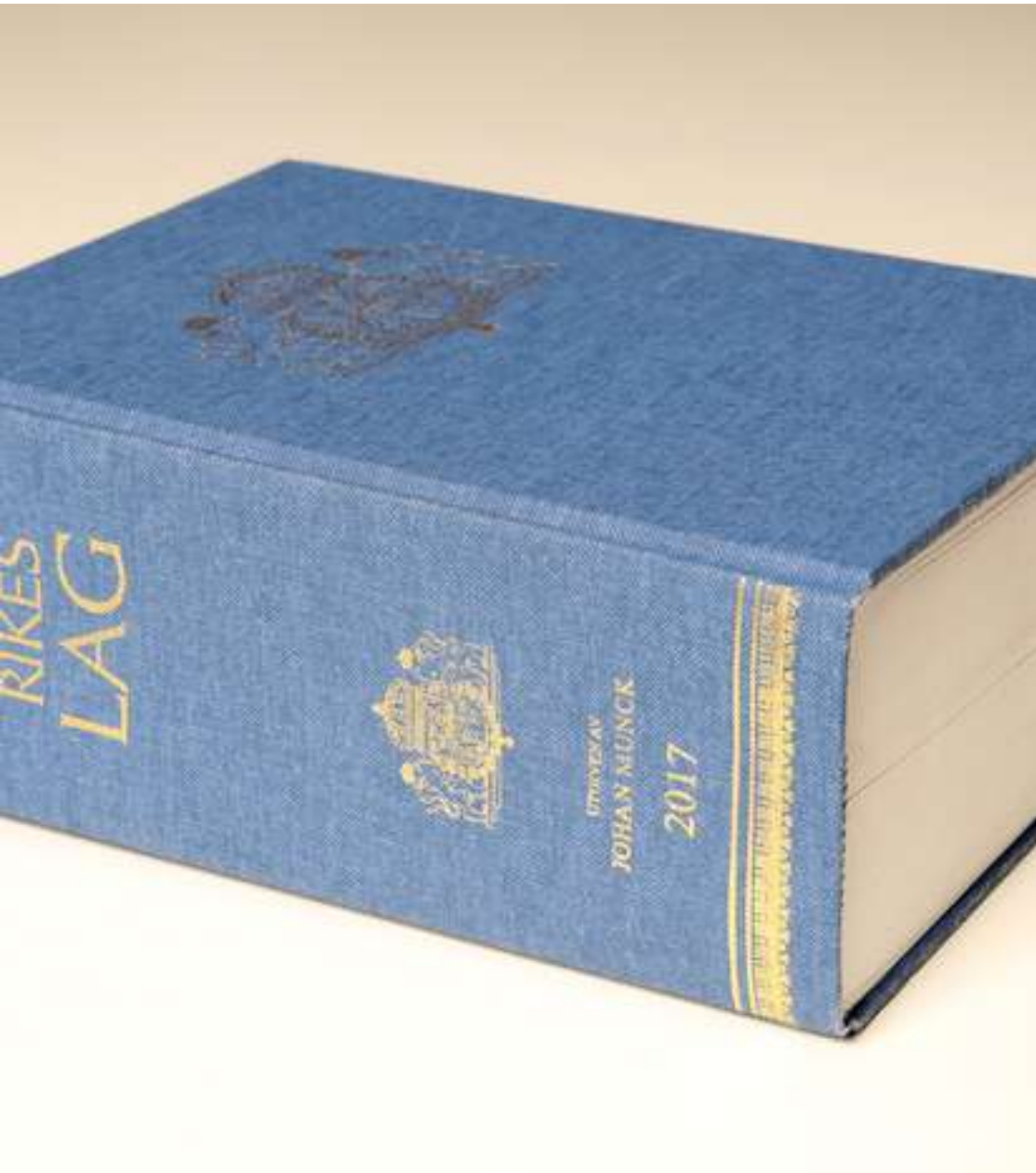
(I andra fall än löneutmätning)

Några förbättringar som vi har tagit fram

- Underrättelse om ett barns skuld skickas till båda vårdnadshavarna
- Stärkt skydd inom den summariska processen
- Utbetalning av pengar till barn – spärrat konto i barnets namn
- Rättelse av vissa betalningsanmärkningar
- En förälder kan ansöka om verkställighet för barnets räkning

Lagändringar när det gäller barns skuldsättning

- Underrättelser till överförmyndaren
- Brukarregistrering av fordon
- Patientavgifter
- Skadeståndslagen – solidariskt skadestånd för vårdnadshavare
- Barn kan inte skuldsättas om inte överförmyndaren samtycker

Frågor?

